

Metodinė medžiaga sužalojimų prevencijos organizavimui

Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras pateikia informacinės medžiagos sąrašą, kurį savivaldybių visuomenės sveikatos biurų specialistai galėtų taikyti vykdydami savo funkcijas, susijusias su sužalojimų profilaktika (kontaktinis asmuo pasiteiravimui - Diana Dalmotienė, el.p. diana.dalmotiene@smlpc.lt).

Paminėtina tai, kad sužalojimų rūšys labai skiriasi priklausomai nuo žmogaus amžiaus, dėl to prevencijos organizavimas turėtų būti nukreiptas į atitinkamas grupes:

- Vaikų sužalojimų prevencija turėtų būti vykdoma mokant tėvus apie vaikų traumų rūšis, aplinkos pritaikymą prie vaiko amžinių ypatybių. Rekomenduojama literatūra:
  - „Tėvams apie įvairaus amžiaus vaikų sužalojimų rūšis“. Prieiga internetu: http://www.smlpc.lt/media/image/Programos%20ir%20projektai/Methodines_rekomendacijos_vaiku_s.pdf
  - „Produktų vaikams saugos vadovas“. Prieiga internetu: http://www.smlpc.lt/media/media/vaiko_saugos_vadovas_LT_sumazintas.pdf
- Ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų sužalojimų prevencija gali būti vykdoma mokant pačius vaikus. Rekomenduojama literatūra:
  - Programa „Įvertink riziką“. Mokomojo vadovo medžiagą savo darbe su paaugliais gali pritaikyti visuomenės sveikatos specialistai, dirbantys mokyklose, mokytojai, gavę administracijos leidimą. Dėl mokomosios medžiagos prašome kreiptis į Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro Neinfekcinių ligų profilaktikos skyriaus vedėjos pavaduotoją Liudą Ciesiūniene (liuda.ciesiuniene@smlpc.lt).
  - „Mokinių sužalojimų profilaktika“. Prieiga internetu: http://www.smlpc.lt/media/file/Skyriu_info/Methodine_medziaga/vaiku_sveikata/MOKINIU%20SUZALOJIMU%20PROFILAKTIKA.pdf
  - „Vandeny būk atsargus – tu ne žuvis, o tik žmogus“. Paskaitos diferencijuotos pagal amžių. 1-5 kl. mokiniams: https://prezi.com/b3cl5lyn-m4s/pradinukams/?utm_campaign=share&utm_medium=copy
  - „Vandeny būk atsargus – tu ne žuvis, o tik žmogus“ 6-12 kl. mokiniams: https://prezi.com/2spqjqljota/?utm_campaign=share?utm_medium=copy
  - „Vaikų mokymo plaukti ir saugaus elgesio vandenyje rekomendacijos“. Prieiga internetu: http://www.smlpc.lt/media/file/Skyriu_info/Methodine_medziaga/suzalojimu_prevencija/Rekomendacijos_skendimu%20prevencija.pdf
- Vyresnio amžiaus žmonių sužalojimų prevencijai organizuoti rekomenduotina remtis šia literatūra:
  - „Sveikatos mokymo senyvo amžiaus pacientams, patyrusiems sužalojimus, programa“. Prieiga internetu: <http://www.smlpc.lt/media/media/Programa%20seniukams.doc>
  - „Pagyvenusių žmonių fizinis aktyvumas ir sveikata“. Prieiga internetu: http://www.smlpc.lt/media/file/Skyriu_info/Methodine_medziaga/Pagyvenusiu%20zmoniu%20FA%20%28metodine-informacine%20medziaga%29.pdf
  - „Senų žmonių traumos“. Prieiga internetu: http://www.smlpc.lt/media/image/Kita/senu_zmoniu_traumos_lankstinukas.pdf

Pažymėtina, kad Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras 2020 m. rengs mokymus savivaldybių visuomenės sveikatos biurų ir kitiems specialistams apie sužalojimų prevencijos organizavimą savivaldybės lygmenyje, taip pat bus parengtos rekomendacijos šia tema.